

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 15Pu/16/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5125208570
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lukáš Chalupka
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2025:5125208570.2

Uznesenie

Okresný súd Žilina v právnej veci umiestneného: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XX, D., t. č. Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina, psychiatrické oddelenie, za účasti zdravotníckeho zariadenia: Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina - psychiatrické oddelenie, so sídlom Vojtecha Spanyola 43, Žilina, IČO: 17 335 825, o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení – o obmedzení umiestneného vo voľnom pohybe obmedzovacími prostriedkami, takto

rozhodol:

Obmedzenie umiestneného A. B., nar. XX.XX.XXXX vo voľnom pohybe obmedzovacími prostriedkami nebolo prípustné.

odôvodnenie:

1. Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina - psychiatrické oddelenie (ďalej len „zdravotnícke zariadenie“) dňa 08.08.2025 o 09:43 hod. (úradný záznam zo dňa 11.08.2025, č. I. 18) oznámila súdu, že A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „umiestnený“) bol obmedzený vo voľnom pohybe použitím obmedzovacích prostriedkov.

2. Zo zápisu o použití obmedzovacích prostriedkov vyplýva, že u umiestneného boli okrem iného dňa 07.08.2025 o 07:00 hod. použité obmedzovacie prostriedky – B2 popruh a to za prítomnosti SBS a polície. Doba fixácie obmedzovacím prostriedkom - popruhom trvala od 07.08.2025 od 07:00 hod. do 08.08.2025 do 09:00 hod., pričom použitie obmedzovacích prostriedkov bolo kontrolované každých 30 minút. (č. I. 2 – 10)

3. Podľa § 253 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, zdravotnícke zariadenie, v ktorom je osoba umiestnená z dôvodov uvedených v osobitnom predpise (ďalej len „umiestnený“), je povinné oznámiť súdu do 24 hodín prevzatie umiestneného bez jeho informovaného súhlasu. Oznamovaciu povinnosť má zdravotnícke zariadenie aj vtedy, ak umiestnený svoj informovaný súhlas odvolá, a to do 24 hodín od odvolania informovaného súhlasu.

4. Podľa § 253 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, ak je umiestnený, ktorý bol prijatý do zdravotníckeho zariadenia s informovaným súhlasom, obmedzený vo voľnom pohybe alebo styku s vonkajším svetom, je toto zdravotnícke zariadenie povinné urobiť oznámenie podľa odseku 1 do 24 hodín od takého obmedzenia.

5. Podľa § 262 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, súd vydá uznesenie do piatich dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného.

6. Podľa § 2 ods. 40 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, obmedzovací prostriedok je opatrenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktorého účelom je odvrátenie nebezpečného konania pacienta s príznakmi psychickej poruchy alebo s psychickou poruchou, ktoré smeruje k priamemu ohrozeniu života alebo k priamemu ohrozeniu zdravia pacienta alebo iných fyzických

osôb obmedzením jeho voľného pohybu. Obmedzovacím prostriedkom je: a) fyzické obmedzenie, b) mechanické obmedzenie, c) farmakologické obmedzenie, d) izolácia.

7. Podľa § 9b ods. 1 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní ústavnej starostlivosti možno voči pacientovi použiť obmedzovací prostriedok len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia. Obmedzovací prostriedok možno použiť, len ak sa nepodarilo odvrátiť nebezpečné konanie pacienta použitím miernejších spôsobov zvládnutia situácie najmä verbálnou deeskalačnou technikou.

8. Podľa § 9b ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, mechanické obmedzenie je použitie obmedzovacieho prostriedku na zabránenie voľného pohybu pacienta použitím ochranného pásu alebo popruhu.

9. Podľa § 9b ods. 9 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, použitie obmedzovacieho prostriedku môže vykonať len zdravotnícky pracovník pravidelne školený v používaní obmedzovacích prostriedkov a miernejších spôsobov zvládnutia situácie. Použitie obmedzovacieho prostriedku podľa § 2 ods. 40 písm. c) vykoná výlučne lekár alebo sestra.

10. Podľa § 9b ods. 11 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti pacient obmedzený použitím obmedzovacieho prostriedku musí byť pravidelne kontrolovaný a pri každej kontrole musí byť prehodnotená nevyhnutnosť ďalšieho použitia obmedzovacieho prostriedku.

11. Podľa § 9b ods. 12 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, zdravotnícky pracovník podľa odseku 9 je povinný pred použitím obmedzovacieho prostriedku a pri každej kontrole použitia obmedzovacieho prostriedku informovať pacienta o účele, povahe, následkoch a rizikách použitia obmedzovacieho prostriedku zrozumiteľne, primerane zdravotnému stavu pacienta. Lekár je povinný pacienta informovať o použití obmedzovacieho prostriedku po skončení použitia obmedzovacieho prostriedku v čase, kedy je pacient schopný vzhľadom na svoj zdravotný stav porozumieť informácii o účele, povahe, následkoch a rizikách obmedzovacieho prostriedku.

12. Podľa § 9b ods. 16 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ ústavnej starostlivosti je povinný oznámiť použitie obmedzovacieho prostriedku príslušnému súdu a prokurátorovi vykonávajúcemu dozor v zariadení podľa osobitného predpisu do 24 hodín v prípadoch, v ktorých je zrejmé, že použitie obmedzovacieho prostriedku presiahne 24 hodín; za ukončenie použitia obmedzovacieho prostriedku sa nepovažuje krátkodobé uvoľnenie pacienta na účely vykonania fyziologických potrieb a lekárskeho vyšetrenia.

13. Podľa čl. 17 ods. 6 Ústavy SR, zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Takéto opatrenie sa musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní.

14. V zmysle platnej právnej úpravy (§ 9b ods. 16 písm. d) Zákona o zdravotnej starostlivosti) a záverov uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoPs/7/2025 zo dňa 21.05.2025 je najprv nutné preskúmať či je predpoklad, že použitie obmedzovacieho prostriedku presiahne 24 hodín; za ukončenie použitia obmedzovacieho prostriedku sa nepovažuje krátkodobé uvoľnenie pacienta na účely vykonania fyziologických potrieb a lekárskeho vyšetrenia (iba v takomto prípade je nutné rozhodnúť o dôvodnosti obmedzenia). A následne, ak je predpoklad, že použitie obmedzovacieho prostriedku presiahne 24 hodín, je nutné skúmať dodržanie ďalšej 24 hodinovej lehoty zdravotníckym zariadením, tentokrát na oznámenie použitia obmedzovacieho prostriedku.

15. Súd dňa 11.08.2025 o 10:30 hod. telefonicky zisťoval, či v čase rozhodnutia o obmedzovacom prostriedku bolo zrejmé, že použitie obmedzovacieho prostriedku presiahne 24 hodín. Nakoľko ošetrujúci lekár E. F., ktorý o použití obmedzovacieho prostriedku rozhodol, nebol v službe, informáciu poskytol lekár mužského psychiatrického oddelenia E. G., ktorý po preštudovaní záznamov pacienta uviedol, že „podľa záznamov v čase rozhodnutia o použití obmedzovacích prostriedkov bol predpoklad, že použitie obmedzovacích prostriedkov u pacienta presiahne 24 hodín“ (úradný záznam zo dňa 11.08.2025, č. I. 17). Prvá podmienka - predpoklad či použitie obmedzovacieho prostriedku presiahne

24 hodín je tak splnená. Z vyjadrenia lekára mužského psychiatrického oddelenia E. G. vyplýva, že bol predpoklad, že použitie obmedzovacích prostriedkov u umiestneného presiahne 24 hodín.

16. V tomto smere je ešte nutné dodať, že súd je pri zisťovaní rozhodných skutočností limitovaný ústavnou a zákonnou lehotou rozhodnúť do 5 dní od obmedzenia osobnej slobody umiestneného. Z tohto dôvodu súd (uplynutie tejto lehoty 12.08.2025 o 07:00 hod.) vychádza zo záveru lekára mužského psychiatrického oddelenia E. G., nakoľko ošetrojúci lekár E. F., ktorý o použití obmedzovacieho prostriedku rozhodol, nebol v službe. Je plne na ľarche zdravotníckeho zariadenia zabezpečiť dostupnosť rozhodných (skutkových) informácií, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie súdu. Ak teda „zastupujúci“ lekár zdravotníckeho zariadenia uviedol určité skutočnosti („bol predpoklad, že použitie obmedzovacích prostriedkov u pacienta presiahne 24 hodín“), nemožno mať o takomto tvrdení objektívne žiadne pochybnosti. Ak aj službukonajúci lekár, ktorý o použití obmedzovacieho prostriedku rozhodol, nie je v čase rozhodovania súdu prítomný, je na zdravotníckom zariadení, ktoré si je vedomé krátkych lehôt, aby zabezpečilo dostupnosť vyjadrenia od príslušných osôb. Konštatovanie či bol alebo nebol predpoklad, že použitie obmedzovacích prostriedkov u umiestneného presiahne 24 hodín je možné obsiahnuť napr. aj v Zápise o použití obmedzovacieho prostriedku.

17. Súd následne skúmal splnenie druhej podmienky – oznámenie použitia obmedzovacieho prostriedku v lehote 24 hodín, pričom z podnetu a jeho príloh mal preukázané, že u umiestneného boli v rámci zdravotnej starostlivosti použité obmedzovacie prostriedky dňa 07.08.2025 o 07:00 hod., pričom zdravotnícke zariadenie o ich použití informovalo súd dňa 08.08.2025 o 09:43 hod. (úradný záznam zo dňa 11.08.2025, č. I. 18). Zo zápisu o použití obmedzovacích prostriedkov ďalej vyplýva, že umiestnený bol v rámci jeho hospitalizácie neustále (bez prestávky) fixovaný, pričom fixácia presiahla 24 hodín (začiatok fixácie 07.08.2025 o 07:00 hod. a ukončenie fixácie 08.08.2025 o 09:00 hod.; fixácia tak trvala 26 hodín). V tomto smere je bez významu zdravotníckym zariadením krížikom zaznačená dĺžka doby použitia obmedzovacích prostriedkov v rozsahu 12 hod. až 23 hod. 59 min. (č. I. 3), keď zo samotného Zápisu o použití obmedzovacieho prostriedku vyplýva, že použitie obmedzovacích prostriedkov trvalo od 07.08.2025 o 07:00 hod. do 08.08.2025 o 09:00 hod., teda viac ako 24 hodín.

18. Za účelom právnej ochrany osoby umiestnenej v zdravotníckom zariadení, je Ústavou SR určená 24 - hodinová lehota na oznámenie prevzatia do zdravotníckej starostlivosti a ďalšia 5 – dňová lehota na rozhodnutie súdu, či toto prevzatie je v súlade s platným a účinným právnym poriadkom. Inými slovami povedané, súd skúma hmotnoprávne, ale aj procesnoprávne podmienky prevzatia do zdravotníckej starostlivosti. V tomto smere možno pripomenúť aj rozhodnutie ESLP, ktorý vo veci Winterwerp Case. Séria A, 1979 vyslovil, že slovo „zákonný“ sa vzťahuje tak na hmotnoprávne, ako aj na procesnoprávne normy.

19. Platná a účinná právna úprava obsahuje dve povinnosti:

1.) povinnosť zdravotníckeho zariadenia do 24 hodín od prevzatia do ústavnej zdravotníckej starostlivosti oznámiť prevzatie pacienta súdu (čl. 17 ods. 6 Ústavy SR, § 253 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku a § 9b ods. 16 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti),

2.) povinnosť súdu rozhodnúť do päť dní (čl. 17 ods. 6 Ústavy SR, § 262 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku).

20. Momentom, ktorý spúšťa plynutie oboch ústavných lehôt, je okamih obmedzenia osobnej slobody prevzatím do zdravotníckej starostlivosti, lebo účelom uvedených lehôt je ochrana osobnej slobody pred jej protiprávnym obmedzením.

21. Ak u umiestneného boli v rámci zdravotnej starostlivosti použité obmedzovacie prostriedky dňa 07.08.2025 o 07:00 hod., pričom zdravotnícke zariadenie o ich použití informovalo súd dňa 08.08.2025 o 09:43 hod., je zrejmé, že 24 hodinová lehota zdravotníckym zariadením na oznámenie použitia obmedzovacieho prostriedku nebola dodržaná. Zdravotnícke zariadenie, ktoré obmedzilo osobnú slobodu jedinca bez jeho súhlasu, má ústavou (a tiež zákonom) určenú povinnosť najneskôr do 24 hodín od obmedzenia osobnej slobody oznámiť súdu, že k takémuto obmedzeniu došlo. To sa však v danom prípade nestalo, zdravotnícke zariadenie túto skutočnosť oznámilo súdu až dňa 08.08.2025 o 09:43 hod.

22. Vychádzajúc z platného a účinného právného poriadku a s prihliadnutím na súdnu prax (rozsudok Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 79/93 zo dňa 15.09.1993, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS

55/2021 zo dňa 13.05.2021, rozsudok ESLP k sťažnosti č. 42472/98 Tkáčik proti Slovensku) je zrejme, že súčasťou konania podľa § 252 a nasl. Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 9b zákona o zdravotnej starostlivosti musí byť aj preskúmanie otázky, či zdravotnícke zariadenie splnilo svoju povinnosť oznámiť súdu prevzatie fyzickej osoby do 24 hodín od obmedzenia jeho slobody. Zmeškanie tejto lehoty platná a účinná právna úprava neumožňuje odpustiť. Odpustením zmeškania tejto lehoty by došlo k závažnému porušeniu ochrany osobnej slobody garantovanej v čl. 17 ods. 1 Ústavy SR a oslabila by sa právna istota, že k obmedzeniu osobnej slobody dôjde jedine v súlade so zákonom. Ak súd zistí, že k oznámeniu prevzatia do zdravotníckej starostlivosti došlo neskôr ako v ústavou predpísanej lehote, tak prevzatie do zdravotníckej starostlivosti nie je v súlade s Ústavou SR a ani s podústavnými normami (zákonmi).

23. Zdravotnícke zariadenie v danom prípade nedodržalo 24 - hodinovú lehotu na oznámenie, že umiestnený bol obmedzený vo voľnom pohybe obmedzovacími prostriedkami. K obmedzeniu osobnej slobody umiestnenej osoby však môže dôjsť výhradne v súlade s ústavou a zákonom, preto ak nie sú splnené stanovené podmienky, je takéto obmedzenie práv umiestneného nepripustné.

24. Záverom tak možno uviesť, že ochrana práv umiestneného bola nezákonným postupom zdravotníckeho zariadenia narušená a preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a síce obmedzenie umiestneného vo voľnom pohybe nebolo prípustné. Súd zvolil znenie tohto výroku z dôvodu analógie a zamýšľanej aplikácie ustanovení týkajúcich sa konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení pri použití obmedzovacieho prostriedku (dôvodová správa k zákonu č. 360/2024 Z. z., ktorá pri aplikácii § 9b ods. 16 písm. b) zákona o zdravotnej starostlivosti odkazuje na konanie podľa § 253 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Žilina. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 355 ods. 2, § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, § 59 Civilného mimosporového poriadku).

V odvolaní je potrebné: uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisovú značku, označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne - odvolacie dôvody a čoho sa odvolateľ domáha - odvolací návrh (§ 363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 125 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku).